

FOLKETINGET

EU-nyt

NYHEDSBREV | 2022-2023 | 24. NOVEMBER 2023

Europa-Parlament kræver omfattende reformer af EU's traktatgrundlag

Europa-Parlamentet har vedtaget forslag om at sætte gang i forhandlingerne om en reform af EU's beslutningsgange og kompetencer. EU-landene skal nu tage stilling til forslaget.

Udsigterne til en potentiel kommende udvidelse af EU med bl.a. Ukraine, Moldova m.fl. nødvendiggør ifølge Europa-Parlamentet betydelige reformer af EU's traktatgrundlag for at gøre EU mere beslutningsdygtig og demokratisk. Parlamentet opfordrer derfor EU-landenes stats- og regeringschefer til at iværksætte en omfattende traktatreform i EU.

Europa-Parlamentet lægger med sit udspil op til ikke mindre end 245 konkrete ændringer af traktaterne, som nu sendes videre til Rådet. De mange forslag handler bl.a. om *institutionelle reformer* og en *revision af EU's kompetencer*. Omfanget af de foreslåede traktatændringer betyder, at der vil skulle indkaldes et særligt konvent – sammensat af repræsentanter for de nationale parlamenter og regeringer, Europa-Parlamentet og Kommissionen – til at forberede disse reformer. Beslutningen om at indkalde et konvent skal dog først træffes af stats- og regeringscheferne i Det Europæiske Råd, som træffer afgørelse med et simpelt flertal på 14 af de 27 medlemsstater.

Trods de omfangsrige forslag til traktatændringer er Parlamentets ambitionsniveau dog skruet noget ned i forhold til det udkast, som Europa-Parlamentets forfatningsudvalg havde udarbejdet forud for plenarmødet. Bl.a. er forslag om afholdelsen af europæiske folkeafstemninger, generel

---

---

indførelse af simpelt flertal i Rådet og flertal på direkte og indirekte skatter gledet ud. Parlamentet overlader dog stadig ikke meget til tilfældighederne, idet Parlamentet med sin beslutning præsenterer 245 konkrete forslag til traktatændringer, som det ønsker behandlet i konventet.

Europa-Parlamentets [afgørelse](#) blev vedtaget onsdag den 22. november med et snævert flertal, hvor 291 parlamentsmedlemmer stemte for, 274 imod og 44 undlod at stemme. Blandt de danske medlemmer af Parlamentet blev beslutningen støttet af Morten Helveg (RV), Magrethe Auken (SF) og Karen Melchior (Uden for grupperne). Alle øvrige danske MEP'er stemte imod, med undtagelse af Kira Marie Peter-Hansen (SF), som ikke var til stede.

Hvad foreslår Europa-Parlamentet?

Institutionelle reformer

Et centralt element i Parlamentets udspil er, at al EU-lovgivning i fremtiden skal vedtages i et lovgivende tokammerssystem bestående af Europa-Parlamentet og Rådet. Parlamentet lægger samtidig op til at omdanne Kommissionen til en lille effektiv form for europæisk regering, som skal fungere som EU's udøvende myndighed. Endelig skal også EU-Domstolen have styrket sine beføjelser.

Rådet og Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet lægger generelt op til, at man reducerer anvendelsen af enstemmighed i Rådet og udvider brugen af forskellige former for flertal betydeligt. Parlamentet foreslår, at Rådet som udgangspunkt skal træffe afgørelse med et kvalificeret flertal, men på udvalgte områder skal kunne gå over til simpelt flertal. Bl.a. foreslår Parlamentet, at Rådet skal gå fra enstemmighed til kvalificeret flertal, når man vedtager EU's flerårige budgetter, og når EU skal vedtage beskyttelse af personer mod forskellige typer af forskelsbehandling. Parlamentet foreslår også, at der indføres kvalificeret flertal i Rådet, når det handler om den fælles udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik. Endelig foreslår Parlamentet, at Rådet med kvalificeret flertal skal kunne vedtage, at en medlemsstat groft og vedvarende overtræder EU's værdier – herunder retsstatsprincippet. I dag ligger denne beføjelse hos Det Europæiske Råd, som træffer afgørelse med enstemmighed.

Europa-Parlamentet foreslår desuden, at dets egen rolle som EU-lovgiver styrkes på en række punkter. Bl.a. foreslås det, at Parlamentet ligesom Kommissionen skal kunne fremsætte forslag til EU-lovgivning, ligesom det skal gøres til Rådets medlovgiver på et betydeligt antal samarbejdsområder, hvor det i dag kun er høringsberettiget. Parlamentet foreslår samtidig, at det skal godkende alle beslutninger om den fælles udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik.

Endelig foreslår Europa-Parlamentet at tildele sig selv beføjelser til at afskedige enkelte EU-kommissærer. I dag har Parlamentet alene mulighed for at vedtage mistillidsvotum til den samlede Kommission.

EU's udøvende myndighed

Europa-Parlamentet foreslår at omdanne Europa-Kommissionen til en lille effektiv udøvende myndighed i en slags europæisk "regering" sammensat af højst 15 medlemmer, herunder en fælles EU-udenrigsminister og en fælles EU-finansminister. Parlamentet foreslår, at Kommissionen omdøbes til "Den

---

Europæiske Udøvende Myndighed". Parlamentet foreslår, at formanden for denne myndighed nomineres af Europa-Parlamentet og godkendes af EU-landenes stats- og regeringschefer i Det Europæiske Råd (altså modsat af i dag). Formålet med dette forslag er at øge Europa-Parlamentets indflydelse på valget af Kommissionens formand, så det i højere grad kommer til at afspejle udfaldet af europaparlamentsvalget.

De 15 medlemmer af EU's udøvende myndighed skal udpeges på baggrund af et forslag fra den (af Europa-Parlamentet) nominerede formand for myndigheden og ikke som i dag på baggrund af forslag fra EU-landene. Kommissionsformanden skal nominere dem på grundlag af politiske præferencer, samtidig med at vedkommende skal sørge for geografisk og demografisk balance i det samlede kollegie. Kommissionsformanden vil fortsat skulle sikre, at kommissionsmedlemmerne vælges på baggrund af en ligelig rotationsordning mellem EU-landene. Parlamentet foreslår dog, at der udvælges såkaldte "undersekretærer" eller "juniorkommissærer" fra de EU-lande, som ikke får deres egen kommissær. Den samlede Kommission godkendes af Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd med simpelt flertal.

EU-Domstolen

Også EU-Domstolens beføjelser skal ifølge Europa-Parlamentet styrkes. Bl.a. foreslår Parlamentet, at Domstolen skal have beføjelser til at fortolke og kontrollere den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvilket den eksplicit er afskåret fra i dag.

Parlamentet foreslår desuden, at Domstolen skal have kompetence til at fastslå, at en medlemsstat groft og vedvarende overtræder EU's værdier – herunder retsstatsprincippet. I dag er det kun Det Europæiske Råd, som har beføjelser til at gøre dette, men på grund af et krav om enstemmighed har dette vist sig umuligt i de verserende sager om Polen og Ungarn.

Nationale parlamenters rolle i EU

Europa-Parlamentet foreslår, at nationale parlamenter fremover skal have øget den tid, de har til at kontrollere EU-forslags overholdelse af nærhedsprincippet fra de nuværende 8 uger til 12 uger. Derudover foreslår Parlamentet, at de nationale parlamenter får en traktatfæstet ret til at bede Kommissionen om at fremsætte forslag til EU-lovgivning – også kaldet det grønne kort.

Traktatrevisioner

Endelig foreslår Europa-Parlamentet, at det ikke kun skal være medlemsstaterne, som skal godkende traktatrevisioner, men også Europa-Parlamentet skal sige ja til traktatændringer, før de kan træde i kraft. I dag godkendes traktatændringer gennem fælles overenskomst mellem medlemsstaterne på en regeringskonference med efterfølgende national ratifikation i hvert enkelt EU-land.

Parlamentet foreslår samtidig, at Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal skal kunne ændre traktaten, så der kan indføres kvalificeret flertal i Rådet på samarbejdsområder, hvor der i dag er krav om enstemmighed.

Kompetencer

Europa-Parlamentet foreslår, at EU's kompetencer udvides på en lang række samarbejdsområder.

Bl.a. foreslår man, at EU får enekompetence til at vedtage lovgivning, når det handler om miljø, biodiversitet og klimaforandringer.

Parlamentet foreslår, at beskyttelsen mod forskelsbehandling i EU udvides til også at gælde for socialt køn, social oprindelse, sprog, politisk holdning og tilhørsforhold til et nationalt mindretal. Ligestilling mellem mænd og kvinder erstattes af ligestilling mellem kønnene i hele traktaten.

Derudover foreslår Parlamentet, at EU får styrkede kompetencer på nogle af de områder, som i dag primært ligger hos medlemsstaterne, nemlig folkesundhedsområdet, industri og uddannelse. På uddannelsesområdet ønsker Parlamentet navnlig at styrke EU's beføjelser, når det gælder grænseoverskridende spørgsmål som gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, karakterer, kompetencer og kvalifikationer.

Hertil kommer, at Parlamentet foreslår delt kompetence på områder som energipolitik, udenrigsanliggender, ekstern sikkerhed og forsvar.

Parlamentet foreslår, at EU opretter en forsvarsunion, bl.a. med militære enheder og en permanent kapacitet til hurtig deployering under EU's operative kommando. Parlamentet foreslår desuden, at fælles indkøb og udvikling af forsvarsmateriel skal finansieres af EU gennem et særskilt budget, som Europa-Parlamentet er medlovgiver på og udøver kontrol med.

Produceret og skrevet af:

Morten Knudsen, EU-konsulent, (3337 3695)